

s pet imena: τὸ ἓν, τὸ ἀγαθόν, ἀρχή, θεός, πατήρ, Jedno, Dobro, Počelo, Bog, Otac. Njega smještaju iznad svakog bića, iznad svake biti; od njega smatraju da je nastalo prvo biće, prvi život, prvi um, to troje ujedinjeno: λόγος, νοῦς, ἀρχέτυπον, νοητὸς κόσμος – riječ, um, arhetip, inteligibilni svijet; da su u to smještene na bitni način forme svih bića koje zovu idejama; da o tome ovisi duša sveukupnosti; a o njoj opet univerzalna narav, a od nje da se oblikuje sveukupni svijet koji postoji u jednoj materiji od koje postoje dva dijela: nebeski i elementarni; onaj dio sveukupne duše koji vlada nebom zovu dušom, a onaj koji <vlada> elementima, naravlju.

Asirci su tvrdili da u arhetipu postoje ideje, tj. nematerijalne forme, da je od arhetipskog uma izvedena duša, od duše da je izvedena narav, a da je konačno od naravi izvedena materija u kojoj se pojavljuje raznolikost formi. U onom umu ideje se zovu ijinge, inteligibilne se forme zovu ἐννοιαί, pojmovi oca, u duši <se zovu> λόγοι, razlozi, u prirodi sjemenje, u materiji forme. Oruđa prirode, kojima je materija uređena da ih primi, jesu: toplina, hladnoća, vlažnost i suhoća. Oruđa pak duše da bi pokrenula i potakla oruđa prirode jesu: kretanje neba, svjetlo, blaga toplina i ulijevanje. To su njihovi nauci. Isto bi netko, gotovo sve to, ako bi ispravno prosuđivao, iskopao iz Aristotelove filozofije. To ćemo mi pokušati, jer se čini da najviše pridonosi našoj stvari.

Što se zove naravlju [na margini]

Čovjek nastaje iz snošaja žene s muškarcem, to je posvjedočio Aristotel i u istom 7. poglavlju i često drugdje. ἄνθρωπος γὰρ ἀνθρώπων γεννᾶ, »Čovjek, naime, rađa čovjeka«; istinito je, naime, ono što isto tamo kaže: »Što nastaje ima narav kao biljka